

Nr 289.

Av herr **Persson, Helmer**, *angående viss ändring av gällande kungörelse om statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet.*

Många tecken tyda på att den ekonomiska krisen inom en snar framtid kommer att utöva sina verkningar över hela vårt land. Detta i sin tur motiverar starkt en översyn av nu gällande direktiv för den statliga arbetslöshetspolitiken.

Redan under hösten 1949 märktes en oroväckande arbetslöshet i de två nordligaste länen. Denna arbetslöshet har i början av 1950 antagit masskaraktär i Norr- och Västerbotten. Inför denna situation har det visat sig att de nuvarande riktlinjerna för den statliga arbetslöshetspolitiken inte hålla måttet, d. v. s. de ha icke kunnat medverka till att de arbetslösa snabbt och effektivt beretts sysselsättning.

Såväl arbetsmarknadsstyrelsen som regeringen ha hävdat att ingenting har försumrats från deras sida då det gällt att inom ramen för gällande bestämmelser för den statliga arbetslöshetspolitiken åstadkomma arbetstillfällen. Faktum är emellertid, att huvudparten av de arbetslösa icke kunnat beredas arbete. Om nu arbetsmarknadsstyrelsen handlat i enlighet med direktivens anda och bokstav, men ändå endast en minoritet av de arbetslösa kunnat beredas sysselsättning, då är det sannerligen på tiden att gällande bestämmelser omprövas med sikte på en mera effektiv arbetslöshetspolitik.

Inför perspektivet av massarbetslöshet är det av avgörande betydelse att gällande statsbidragsbestämmelser för kommunala beredskapsarbeten bli föremål för översyn. Den ekonomiska belastningen på kommuner med stor arbetslöshet blir i det långa loppet outhärdlig med nuvarande bestämmelser samt lägger stora hinder i vägen för att realisera beredskapsprojektet. I praktiken har den statliga arbetslöshetspolitiken fungerat så, att de arbetslösa först fått gå utan sysselsättning en längre tid, innan arbetsmarknadsorganen kunnat bereda dem arbete. Utan tvivel bottnar detta dels i direktivens utformning, dels i en mycket bristfällig organisation vid behandlingen av beredskapsärenden. Här synes det påkallat att i nya direktiv fastställa, att arbetsmarknadsorganens primära skyldighet är att vid inträdande arbetslöshet ha allting klart att sätta i gång beredskapsarbeten. Nuvarande ordning, att de arbetslösa tvingas att gå och stämpla veckor och månader innan de beredas arbete, kan icke betraktas annat än som en brutal politik gentemot de arbetslösa.

Vad som stadgas i 1949 års kungörelse angående den statliga arbetslöshetspolitiken kan i stort sett betraktas som en sammanfattning av beslutet om ändrade grunder för den statliga arbetslöshetspolitik, som tillkommit efter 1937. Här återfinnas bl. a. i modifierad form (paragraf 13) bestämmelser angående hänvis-

ning av arbetslösa till arbetsplats där konflikt råder. Det synes vara påkallat att dessa bestämmelser omarbetas, så att ingen som helst möjlighet finnes att hänvisa arbetslösa till arbetsplats där konflikt råder. I samma paragraf punkt b) bör det vara angeläget, att inte enbart arbetslöshetsorganen ensamma skola bestämma under vilka villkor de i beredskapsarbete sysselsätta skola överföras till arbete i öppna marknaden. Här bör det rimligen bli så, att även fackföreningarna få ha ett ord med i laget.

Över huvud taget äro de nuvarande direktiven så utformade, att fackföreningarna ha ytterst ringa möjligheter att få vara med och tolka gällande bestämmelser. Illustrativt för detta är arbetsmarknadsstyrelsens åtgärd att, med stöd av punkt b) i paragraf 13 i 1949 års kungörelse, avskeda folk i beredskapsarbete med hänvisning till skogsarbete, som icke kan anses betalas skäligt. I dylika fall regera arbetsmarknadsorganen genom dekret, och fackföreningarna äro berövade möjligheten att tillvarata sina medlemmars intressen.

Det anförda är inte uttömmande, men motiverar en omarbetning av gällande direktiv för den statliga arbetslöshetspolitiken. Det är ett vitalt intresse för hela den svenska arbetarklassen att så sker. Erfarenheterna av den senaste tidens arbetslöshet ha ånyo bekräftat att den nuvarande arbetslöshetspolitiken är långt ifrån demokratisk.

Med hänvisning till ovan nämnda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om ändring i gällande kungörelse angående statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet i huvudsaklig överensstämmelse med ovan anförda.

Stockholm i januari 1950.

Helmer Persson.
